

16 Augustus. North Stream

Als ik op werkreis ben verblijft Igor, mijn Oekraïens-Russische maatje in mijn huis. Hij heeft dan wat privacy, kan op de piano spelen of nodigt zijn kennissen uit. Ik ben in Boekarest als 's avonds laat de telefoon gaat. Ik zie Igor in het display staan en denk dat er iets dringends is, omdat ik altijd zeg dat ik tijdens het werk zo weinig mogelijk gestoord wil worden. Hij ratelt van alles door elkaar en is woedend. De crux is dat Zelenski's regering verantwoordelijk wordt gehouden voor het opblazen van de North Stream pijpleiding, zo stond in The Wall Street Journal geschreven.

Niet dat Igor zo'n aanhanger van Zelenski is, oh nee eerder het tegenovergestelde, Igor houdt Zelenski voor een groot deel verantwoordelijk voor het drama in zijn Oekraïne. Maar nu schreeuwt hij over de telefoon van het verraad van de Amerikanen en de Engelsen. "Nu de oorlog niet zo verloopt zoals Washington had verwacht moet er een zondebok gevonden worden en dat is Zelenski's Oekraïne zelf." Ik hoor dat Igor heeft gedronken. "Dus Zelenski en zijn kliek zou het plan Nord Stream hebben bedacht... En bij hun dronkenmanfeestje zou hij akkoord zijn gegaan om de gaspijpleiding tussen Rusland en Duitsland op te blazen...Jullie MIVD kwam erachter en waarschuwde de CIA, die verbood het hem... en toen zou Zaloezjni op eigen houtje de klus verder geklaard hebben...dit kan niemand ons toch laten geloven?"

Ik vraag "Laat dit artikel van de Wall Street Journal nou, je weet toch over alles wat er speelt". Maar Igor blijft ratelen, iets wat helemaal niet van hem ken. Voor de ingelezenen is het inderdaad diep beledigend dat Washington denkt dat we idioten zijn om ons zo'n verhaal te geloven. Met dat verschil dat ik een Nederlandse ben die geen familie heeft die de dood is ingejaagd en Igor, een Oekraïense Rus, die weet dat er meer dan een half miljoen Oekraïense en Russische landgenoten gevallen zijn door dit smerige machtsspel. Daarbij hoorde hij deze maand van zijn vroegere doktersassistente dat twee patiënten uit zijn praktijk het slagveld niet hadden overleefd en dat een neef en een kennis verminkt waren teruggekeerd.

De meeste Oekraïners die in het Westen terecht kwamen zien de Russen als schuldigen van de North Stream. Maar Igor vroeg zich af waarom de Russen hun eigen pijpleiding zouden opblazen. Igor ging, als een van de weinigen Oekraïners, op zoek naar de achtergronden van dit conflict. In de loop van de tijd zag hij dat Washington niets voor niets doet. Dat zijn land letterlijk al verkocht was aan grote Amerikaanse bedrijven als Blackrock, Vanguard of grote agrarische conglomeraties kwam voor hem als een eerste diepe bewustwording. Toen bestudeerde hij de grote geopolitieke belangen en 'andere waarheden' dan de officiële versie van de Maidanrevolutie. Hij begon te lezen over Amerikaanse regime changes in Iran, Guatemala, Congo, Vietnam, Chili, Nicaragua en tig andere landen. Zijn verwarring werd steeds groter maar hij kon zijn gedachten nauwelijks delen omdat hij midden tussen de West-Oekraïners in Nederland zat, van oudsher de groep die pro-Zelenski is. Igor vertelt me vaak over Oekraïense 'informanten' die kritische Oekraïners in de gaten houden. Het leidt bij Igors mensen tot spanning, angst en geheime gesprekken.

Het afgelopen jaar ging de bewustwording van ingelezen Oekraïners over het Westerse (Amerikaans beleid) van verwarring naar ongeloof en nog later naar walging. Een week geleden zagen zij bijvoorbeeld nog de Amerikaanse senator Graham Lindsey die in Kiev weer openlijk orakelt dat meer wapens leveren aan Oekraïne ook inhoudt dat dat goed is voor de Amerikaanse economie. Igor en zijn landgenoten worden wakker hoe oprecht de Amerikaanse of Westerse normen en waarden voor vrijheid en democratie zijn.

Oekraïners hoopten in 2014 op een beter land met de Westerse normen en waarden. Dat het Washington nauwelijks ging om Oekraïne of de Oekraïners was hen toen nog niet duidelijk. Het ging Washington om hun land met alle rijkdommen en Oekraïners die je naar hun hand kon zetten (verdeel Oekraïners en Oekraïense Russen en heers over hen). Het ging Washington erom dat Europa niet met

Rusland mocht samenwerken. Daarom was de North Stream gaspijpleiding een bedreiging voor de VS en werd dit vanaf het begin gesaboteerd.

Nu de oorlog tegen Rusland niet zo voorspoedig verloopt als dat Washington had gedacht moet er een schuldige worden aangewezen. Zelenski zal worden geofferd. Zelfs Oekraïners die gruwen van Zelenski en wel of niet pro-Russisch zijn, hadden nog een zeker vertrouwen in de goede bedoelingen van de VS. Het besef dat hun land als pion is gebruikt op het grote geopolitieke schaakbord, kon voor veel Oekraïners maar niet doordringen. Deze week werden ze weer met een nieuw 'feit' geconfronteerd dat zes Oekraïners op een bootje de explosieven hadden aangebracht.